

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku

ul. Stefana Okrzei 16, 57-300 Kłodzko
tel. 74/867-35-26, 74/867-33-23 fax. 74/867-69-66
psse.klodzko@pis.gov.pl sekretariat@psse.klodzko.pl

Godziny
urzędowania:
od poniedziałku
do piątku
godz. 7:30-15:05

Tel. alarmowe:
+48 695 729 822
+48 601 769 757
+48 601 797 415
+48 882 022 091
+48 822 112 246
+48 822 112 247
+48 822 112 248

DYR-062-2.11/20

Kłodzko, dnia 18 lutego 2020 r.

*Radni - sesje
Komisja Gospodarki Komunalnej
Komisja Zdrowia*
20.02.2020 r.

Pan Michał Piszko
Burmistrz Miasta Kłodzka
ul. Bolesława Chrobrego 1
57-300 Kłodzko

Dotyczy: „Raportu o Stanie Miasta Kłodzka za 2019 rok”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku przesyła „Ocencę stanu bezpieczeństwa sanitarnego za rok 2019 na terenie Miasta Kłodzka na podstawie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku”.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
Kłodzku

Teresa Józefiak

AB 681

www.psse.klodzko.pl

www.psse.klodzko.ibip.wroc.pl

niepodlega

ROLEKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO ZA 2019 ROK
NA TERENIE MIASTA
KŁODZKA
NA PODSTAWIE DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEJ STACJI
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ
W KŁODZKU**

Kłodzko 2020 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. Ocena wybranych zagadnień epidemiologicznych	4
2. Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywności i żywienia	7
3. Ocena jakości wody i urządzeń wodociągowych.....	14
4. Obiekty użyteczności publicznej.....	15
5. Higiena dzieci i młodzieży.....	18
6. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	23
7. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	25
8. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	26
9. Działalność laboratoryjna.....	31
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	32

WSTĘP

Do priorytetowych zadań w działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Powiecie Kłodzkim a tym samym na terenie Miasta Kłodzka należą: kompleksowa ochrona zdrowia publicznego oraz zapobiegawczy i bieżący nadzór nad wszystkimi obszarami życia, mającymi bezpośredni lub pośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców Miasta i Powiatu. **4030** przeprowadzonych czynności kontrolnych, **6611** badań i **11868** oznaczeń, **2941** wydanych decyzji, postanowień i specjalistycznych opinii - to niektóre tylko wielkości obrazujące całoroczny wysiłek organizacyjno-merytoryczny pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

W swojej działalności merytoryczno- kontrolnej pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sposób szczególny zajmowali się warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia, obejmując swoim nadzorem zakłady zajmujące się produkcją, dystrybucją oraz zbiorowym żywieniem. Kontrolowaliśmy zakłady w zakresie higieny pracy, odwiedzaliśmy placówki oświatowe interesując się higieną procesów nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji. Ze szczególną uwagą sprawdzaliśmy ośrodki organizujące letni i zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży oraz zakłady opieki zdrowotnej, konsekwentnie egzekwując respektowanie obowiązujących w tym zakresie przepisów sanitarno-technicznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych. Zapewniamy jak najwyższy poziom realizacji zadań poprzez wdrożony zintegrowany system zarządzania jakością w oparciu o normy:

- PN-EN ISO 9001:2015 „Systemy zarządzania jakością- Wymagania.”;
- PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”;
- PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap.1:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

I. OCENA WYBRANYCH ZAGADNIEŃ EPIDEMIOLOGICZNYCH

Sytuacja epidemiologiczna na terenie Kłodzka.

Zatrucia pokarmowe i borelioza.

W 2019 r. nie rejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych.

Ilość zachorowań na boreliozę zwiększyła się w porównaniu do roku 2018.

Odnotowano 1 zachorowanie na salmonellozę.

Tabela 1. Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne

rok	Liczba zachorowań na salmonellozę i boreliozę	
	Salmonellozy	borelioza
2015	1	3
2016	4	4
2017	2	6
2018	2	2
2019	1	5

Wirusowe Zapalenia Wątroby

W 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018 zarejestrowano spadek zachorowań na WZW B i C. WZW A bez zmian.

Tabela 3. Liczba zachorowań na WZW

rok	Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne		
	WZW typu B	WZW typu C	WZW typu A
2015	1	6	0
2016	1	2	0
2017	1	2	0
2018	3	3	1
2019	1	2	1

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

W porównaniu z rokiem 2018, w 2019 r. odnotowano wzrost zachorowań na biegunki do lat 2, świnkę, płonicę i ospę wietrzną.

Nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę.

Tabela 5. Liczba zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego

rok	Liczba zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego				
	Płonica	Ospa wietrzna	Różyczka	Świnka	Biegunki do lat 2
2015	1	76	0	1	9
2016	2	26	0	1	12
2017	0	0	0	1	17
2018	0	4	0	1	23
2019	2	39	0	2	26

Zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową.

W 2019 roku na terenie Miasta Kłodzka nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową.

Grypa sezonowa.

W 2019 roku zarejestrowano 1135 przypadków grypy sezonowej wobec 3298 w roku 2018.

Zakażenia szpitalne.

W szpitalu działają komitet i zespół d.s. zakażeń szpitalnych. Ich zadaniem jest przeciwdziałanie zakażeniom wewnątrzszpitalnym.

PSSE w Kłodzku analizuje działalność zespołu i komitetu, które raportują w określonych terminach zagadnienia zakażeń szpitalnych.

W 2019 r. zarejestrowano 2 ogniska epidemiczne w szpitalu. Zakażonych było ogółem 5 pacjentów Oddziału Wewnętrznego (*Clostridium difficile*).

Ocena placówek służby zdrowia.

Na terenie Miasta Kłodzka funkcjonują następujące podmioty prowadzące działalność leczniczą:

- Szpital – 1,
- Przychodnie i poradnie – 26,
- Indywidualne praktyki lekarskie – 28,
- Indywidualne praktyki lekarzy stomatologów – 31,
- Laboratoria diagnostyczne – 1,
- Zakłady rehabilitacji – 1,
- Stacja Dializ – 1.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2019 r. na terenie Kłodzka nie przeprowadzono żadnych akcji przeciwepidemicznych.

Szczepienia ochronne.

Wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w 2019 r. jest podobne do roku 2018.

Punkty szczepień są wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przestrzegane są terminy szczepień, zasady transportu, przechowywania preparatów szczepionkowych. Gospodarowanie szczepionkami – prawidłowe.

Przestrzegane są stosowne procedury medyczne.

Szczepienia zalecane:

W 2019 r. zaszczepiono więcej osób szczepionkami zalecanymi niż w 2018 r.

Tabela. Wykonanie niektórych szczepień zalecanych

Rodzaj szczepienia	Rok 2018	Rok 2019
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1	16
Kleszczowe Zapalenie Mózgu	70	149
Tężec	205	233
Grypa	801	987

W 2019 roku stwierdzono 33 przypadki niezaszczepienia dzieci z powodu uporczywego uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych ich rodziców.

Tabela. Procentowe wykonanie niektórych programowych szczepień ochronnych w 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018.

Rodzaj szczepienia	2018	2019
WZW B w 1 r. życia(uzupełniająca)	35,5	46,2
Błonica, tężec, krztusiec , w 2 r. życia(uzupełniająca)	45,4	40,4
Haemophilus influenzae w 1 r., życia(pierwotne)	53,2	54,9
Haemophilus influenzae w 2 r., życia(uzupełniająca)	45,4	42,4

Odra, świnka, różyczka w 2 r. życia	80,5	84,9
Odra, świnka, różyczka w 10 r. życia	58,3	68,0
Polio 6 r. życia	61,9	64,6
Tężec, błonica w 19 r. życia	84,2	81,9

II. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Głównym celem prowadzonych urzędowych kontroli sanitarnych w zakładach żywienia i żywności jest zapewnienie ochrony zdrowia konsumentów przez zagwarantowanie bezpieczeństwa żywności i żywienia.

W 2019 roku na terenie Miasta Kłodzka przeprowadzono 295 urzędowych kontroli żywności w 284 nadzorowanych zakładach. Winnych zaniedbań sanitarnych ukarano 67 mandatami na łączną kwotę 18350 zł.

Błędy żywieniowe:

Jadłospisy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w 2019 roku na terenie Miasta Kłodzko przeprowadził ocenę żywienia w dziesięciu zakładach żywienia zamkniętego. Oceny jakości żywienia dokonano w celu określenia jakości i sposobu żywienia na podstawie analizy jadłospisów posiadanych przez zakład, w następujących grupach obiektów:

a) stołówki szkolne:

- Szkoła Podstawowa nr 7, ul. Sienkiewicza 61, 57-300 Kłodzko;

b) stołówki w przedszkolach:

- Przedszkole nr 1, ul. Grunwaldzka 6, 57-300 Kłodzko,
- Przedszkole nr 2, ul. Bohaterów Getta 4, 57-300 Kłodzko,
- Przedszkole nr 4 z oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi im. Jana Brzechwy, ul. Bohaterów Getta 9, 57-300 Kłodzko,

- Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” ul. Rodzinna 61, 57-300 Kłodzko,
- Niepubliczne Przedszkole „Promyczek”, ul. Michała Drzymały 1a, 57-300 Kłodzko,
- Niepubliczne Przedszkole „Przyjaciół Dzieci”, ul. Przyjaciół Dzieci 3, 57-300 Kłodzko;

c) bloki żywienia w żłobkach:

- Żłobek „MALUSZEK”, ul. Drzymały 1a, 57-300 Kłodzko;

d) stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych:

- Zespół Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych typu socjalizacyjnego, ul. Wandy 6, 57-300 Kłodzko;

e) inne zakłady:

- Zakład Karny, ul. Bohaterów Getta 16, 57-300 Kłodzko.

W wyniku przeprowadzonej analizy w Niepublicznym Przedszkolu „Promyczek”, ul. Michała Drzymały 1a, 57-300 Kłodzko stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- podawania zbyt małej ilości produktów z grupy „nasiona roślin strączkowych”,
- niewystarczającej ilości owoców i warzyw (zarówno surowych jak i w formie przetworzonej) podawanych do części posiłków,
- nieprecyzyjnego podawania informacji dla konsumentów o substancjach i produktach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji - nie uwzględniono alergenów przy każdej potrawie.

W pozostałych przedłożonych jadłospisach uwzględniono, m.in.:

- mleko w postaci napoju sporządzonego na jego bazie lub zup mlecznych z dodatkami (dotyczy posiłków śniadaniowych),
- różne rodzaje pieczywa, w tym również pieczywo pełnoziarniste (dotyczy posiłków śniadaniowych),
- produkty zawierające pełnowartościowe białko zwierzęce, tj. nabiał, wędliny, jaja, ryby,
- urozmaicone składniki główne do zup planowanych jako pierwsze dania, tj. ziemniaki, makaron, ryż,

- w drugich daniach obiadowych, oprócz ziemniaków pełniących rolę produktu objętościowego, serwowano inne produkty, np. łazanki, kasze (różne rodzaje), racuchy, ryż, makaron pierogi,
- potrawy przyrządzone były z udziałem ryb, które są źródłem białka o cennym składzie aminokwasowym oraz niezbędnych w diecie wielonienasyconych kwasów tłuszczowych i witaminy D,
- potrawy mięsne przyrządzane były różnorodną techniką kulinarną, tj. smażenie, duszenie, gotowanie,
- do każdego posiłku serwowano urozmaicone napoje do picia,
- posiłki urozmaicone, podawane regularnie, atrakcyjne pod względem organoleptycznym.

Mając powyższe na uwadze stwierdza się że, w przedłożonych jadłospisach w większości stosowano zasady racjonalnego żywienia, zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia, jak również spełniały one wymogi obowiązujących przepisów prawa żywnościowego, tj.:

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach,
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004.

W przypadkach nie dostosowania planowanego sposobu żywienia do wymogów wyżej przytoczonych rozporządzeń i zasad racjonalnego żywienia podjęto działania naprawcze, co skutkowało tym, że na przestrzeni 2019 r. zastrzeżenia i zalecenia w zakresie jakości żywienia zostały wyegzekwowane.

Dokonując oceny jakości planowanego żywienia na podstawie jadłospisów dekadowych diety podstawowej w Zakładzie Karnym w Kłodzku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- w posiłkach śniadaniowych nie zaplanowano mleka w formie napoju przyrządzanego na jego bazie lub zupy mlecznej,
- do posiłków śniadaniowych i kolacyjnych nie planowano dodatków warzywno-owocowych,
- małego urozmaicenia śniadań i kolacji – nie uwzględniono właściwego doboru produktów pod względem barwy, smaku i zapachu,
- część kolacji budziła zastrzeżenia co do zawartości pełnowartościowego białka zwierzęcego,
- małej częstotliwości podawania do drugich dań obiadowych oprócz ziemniaków, pełniących rolę produktu objętościowego innych dodatków, takich jak makaron, ryż czy kasze.

W przedłożonych jadłospisach stwierdzono jednak, że:

- większość posiłków zawierała dodatek warzywno-owocowy w postaci surowej lub przetworzonej,
- obiady przyrządzane są różnorodną techniką kulinarną, tj. smażenie, duszenie, gotowanie,
- uwzględniano produkty z grupy „nasiona roślin strączkowych”,
- potrawy przyrządzane są z udziałem ryb, które są źródłem białka o cennym składzie aminokwasowym oraz niezbędnych w diecie wielonienasyconych kwasów tłuszczowych i witaminy D,
- prawidłowo podawane są informacje o substancjach i produktach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji.

Interwencje.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku w 2019 r. wpłynęło 20 wniosków i informacji od konsumentów dotyczących nieprawidłowości przy produkcji i obrocie żywnością z Miasta Kłodzko. W zakładach, do których odnosiły się zarzuty przeprowadzono urzędowe kontrole interwencyjne, w wyniku których w 9 przypadkach

stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nie przestrzegania zasad bezpieczeństwa żywności i żywienia, dotyczyły one m.in.:

- nieprawidłowego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń sklepu,
- nieprawidłowego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń bloku żywienia,
- braku zachowanej higieny przy obrocie środkami spożywczymi,
- stwierdzenia środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia oraz dat minimalnej trwałości wszystkich środków spożywczych,
- niewłaściwej ochrony zakładów przed szkodnikami,
- nieprawidłowej higieny osobistej personelu,
- niewłaściwej jakości jadłospisu.

W zakładach, w który stwierdzono nieprawidłowości sanitarno - higieniczne nałożono mandaty karne. Ponadto wszczęto postępowania administracyjne, co skutkowało tym, że na przestrzeni 2019 r. część zaleceń została wyegzekwowana.

Usterki i uchybienia:

Nadzór sanitarny:

Na terenie Miasta Kłodzka znajdują się zakłady produkujące żywność: piekarnie, ciastkarnie, oraz zakłady żywienia zbiorowego, tj.: restauracje, stołówki w szkołach i przedszkolach, jak również zakłady obrotu hurtowego i detalicznego.

Podczas urzędowych kontroli żywności najczęściej kwestionowano:

- nieprzestrzeganie instrukcji GHP/GMP (dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych głównie w zakresie mycia i dezynfekcji pomieszczeń, sprzętu, higieny osobistej personelu, zabezpieczenia przed szkodnikami, usuwania odpadów),
- brak opracowanych i wdrożonych zasad systemu HACCP,
- brak zachowanej segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- brak prawidłowego znakowania środków spożywczych,
- brak aktualnych książeczek zdrowia pracowników,
- obecność środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia,
- nieprawidłowy stan sanitarno- techniczny pomieszczeń i wyposażenia zakładu,
- brak badań wyrobów gotowych produkowanych w restauracjach, punktach małej

gastromi i zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Przeprowadzane kontrole obejmowały wzorem lat ubiegłych podobny zakres tematyczny i dotyczyły one:

- prawidłowości znakowania środków spożywczych, m.in. suplementów diety wprowadzanych do obrotu w aptekach i sklepach spożywczych jak również oferowanych do sprzedaży przez Internet,
- identyfikowalności surowców używanych do produkcji, prawidłowej jakości zdrowotnej wyrobów gotowych,
- warunków produkcji i transportu posiłków produkowanych i dostarczanych w ramach cateringu,
- oceny stanu techniczno-sanitarnego kontrolowanych zakładów,
- nadzoru nad środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego i gospodarki odpadami, głównie odpadami pochodzenia zwierzęcego w związku z rozprzestrzenianiem się afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terenie kraju,
- stopnia wdrożenia i przestrzegania instrukcji GHP/GMP (dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych) oraz systemu HACCP (system analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli).

W wielu zakładach prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu wyegzekwowanie prawidłowego stanu technicznego. Za stwierdzony nieprawidłowy stan sanitarny nałożono mandaty karne. Powtórne kontrole w tych zakładach wykazały realizację zaleceń wydanych w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku.

Podczas przeprowadzania urzędowych kontroli stwierdzano nieprawidłowości sanitarne w sklepach sieci „Biedronka” i obecność środków po upływie terminu przydatności do spożycia w sklepie Dobosz Market. W sklepie „Biedronka”, ul. Noworudzka w Kłodzku przeprowadzono kontrolę interwencyjną w związku ze zgłoszeniem konsumenta obecności szkodników - informacja została potwierdzona. Po stwierdzeniu niewykonania usunięcia uchybień wydano decyzję unieruchomienia sklepu. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień i zakład został ponownie uruchomiony. W sklepach „Biedronka” i Dobosz Market nałożono 14 mandatów karnych na łączną kwotę 4950 zł.

Ocena działań w ramach systemu RASFF i RAPEX.

Zakres systemu RASFF obejmuje bezpośrednio lub pośrednio ryzyko dla zdrowia ludzi w związku z żywnością, materiałami do kontaktu z żywnością lub paszą, a także poważne ryzyko dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub środowiska w związku z paszą.

Większość powiadomień opiera się na wynikach kontroli urzędowych, bądź mogą opierać się na informacjach z kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa.

W 2019 roku w ramach systemów wczesnego ostrzeżenia przed niebezpiecznymi produktami żywnościowymi i środkami żywienia zwierząt (RASFF) otrzymano 8 powiadomień alarmowych (powiadomienia wymagające szybkiego działania) i 2 powiadomienia informacyjne (nie wymagające szybkiego podjęcia działań). Powiadomienia dotyczyły: stwierdzenia zanieczyszczeń fragmentami metalu i pozostałościami innymi (szypułki jabłek w proszku z jabłek w produkcji dla małych dzieci), stwierdzenia bakterii Salmonella, najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów, migracji formaldehydu, niedeklarowanego składnika alergennego.

W przypadku otrzymania powiadomienia – pracownicy Sekcji HŻŻ i PU przeprowadzali w trybie pilnym, tj. do 48 godzin od chwili otrzymania powiadomienia, kontrole w podległych obiektach - hurtowniach i sklepach spożywczych – celem sprawdzenia, czy określona w powiadomieniu partia kwestionowanego środka spożywczego lub przedmiotu użytku znajduje się w obrocie. Przedsiębiorcy otrzymywali informacje od dystrybutorów o konieczności wycofywania z obrotu i dokonywania zwrotów kwestionowanych produktów.

Badania żywności.

Na terenie Miasta Kłodzka w 2019 roku pobrano do badań laboratoryjnych 139 próbek. Próbkę do badań pobierano w związku z urzędowym planem poboru próbek. Próbkę badaną były w następujących kierunkach: jakość mikrobiologiczna, zawartość substancji dodatkowych, pestycydy, mykotoksyny, migracja ołowiu i kadmu, metale, zawartość witamin i składników mineralnych, WWA, histamina, znakowanie.

Badaniom podlegały następujące grupy środków spożywczych: ryby, owoce morza i ich przetwory, mleko i przetwory mleczne, soja i przetwory, wyroby garmażeryjne, owoce, suplementy diety, konserwy drobiowe, wyroby ciastkarskie, żywność dla dzieci oraz żywność specjalnego przeznaczenia medycznego, tłuszcze roślinne, grzyby, mięso i jego przetwory, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością.

Próby pobrano w takich obiektach, jak: hipermarket Carrefour, pawilon handlowy LIDL, sklep E. Leclerc, Sklep firmowy nr 2 "Jes-Pol", hurtownie Czajka, Hoba, Eurocash, Itum Owoce, JOT-L, LOD-KOT, Dobosz Market, sklep firmowy piekarni MACHELA, cukiernictwo Dudziak, sklep sieci Żabka, DINO, Biedronka, Rossmann, Sklep Delikatesy P&J, Sklep firmowy piekarni Precel, Bar mleczny "POD TWIERDZĄ", Apteka "DBAM O ZDROWIE", Apteka "NOVA", Apteka Bliska oraz Apteka "Królewska".

W wyniku przeprowadzonych badań nie zakwestionowano żadnej z pobranych próbek.

III. OCENA JAKOŚCI WODY I URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH

Infrastruktura wodociągowa służąca zaopatrzeniu ludności w wodę.

Mieszkańcy Kłodzka zaopatrywani są w wodę ze studni zlokalizowanych na południe od miasta w obrębie lewo i prawobrzeżnych terenów wodonośnych przylegających do rzeki Nysy Kłodzkiej. Woda ujmowana jest przez system 22 studni infiltracyjnych. Dobowa produkcja wody z wodociągu wynosiła ok. 5338m³/ dobę, a liczba zaopatrywanych to odbiorców ok. 30 000. Uzdatnianie wody realizowane jest z wykorzystaniem nowoczesnych technologii oczyszczania i monitoringu produkcji wody. Zastosowanie dwutlenku chloru jako dezynfektanta skutkuje stabilną i dobrą jakością wody pitnej. W 2019 roku oceniono skontrolowane urządzenia infrastruktury wodociągowej jako dobre pod względem sanitarnym i technicznym. Sieć wodociągowa była objęta stałym nadzorem poprzez badanie próbek wody w obszarze dystrybucji wody w punktach zgodności .

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Prowadzony stale monitoring wody na sieci wodociągowej pozwolił na ocenę jej jakości. W ramach nadzoru sanitarnego zbadanych zostało 9 próbek wody pod względem mikrobiologicznym i 8 pod względem fizyko-chemicznym. Jednostkowo stwierdzono przekroczenie ponadnormatywnych parametrów mikrobiologicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Z 2017 r. poz. 2294). Zarządca wodociągu w wyniku podjętych działań naprawczych doprowadził jakość wody do obowiązujących wymagań. W ramach kontroli wewnętrznej zostały zbadane 23 próbki wody z grupy A i 4

próbki z grupy B. Zarządca wodociągu prawidłowo realizował obowiązek kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez PPIS w Kłodzku. W 2019 roku woda dostarczana do odbiorców spełniała wymagania jakości mikrobiologicznej i fizyko-chemicznej.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Ogólny i powszechny dostęp do świadczonych usług w obiektach użyteczności publicznej, a w następstwie większe ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, wymaga szczególnego nadzoru nad przestrzeganiem wymagań sanitarnych. Celem kontroli było sprawdzanie stanu sanitarnego i technicznego w obiektach w trakcie świadczonych usług. Oceniono obiekty na podstawie przeprowadzonych 134 kontroli sanitarnych.

W trakcie przeprowadzonych 4 kontroli sanitarnych w ustępach publicznych stwierdzono prawidłowy stan higieniczny i sanitarno-techniczny.

Jako dobre pod względem wymagań sanitarnych oceniono także obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

Zakłady fryzjerskie i kosmetyczne.

Ze względu na duże ryzyko zdrowotne przy świadczeniu usług zakłady zostały objęte ścisłym nadzorem sanitarnym. Na terenie Kłodzka przeprowadzono łącznie 85 kontroli w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, w obiektach odnowy biologicznej oraz w zakładach tatuażu. W jednym zakładzie fryzjerskim stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie usunięcia nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała dobry stan sanitarny.

W zakładach prowadzono działania edukacyjne poprzez wyemitowanie filmów zrealizowanych w ramach projektu „Zapobieganie zakażeniom HCV”, oraz przekazywano ulotki informacyjne.

W dwóch zakładach kosmetycznych stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. Zastosowano karanie mandatowe. W wyniku podjętych działań nieprawidłowości usunięto. W pozostałych kontrolowanych obiektach dezynfekcja narzędzi, sprzętu oraz powierzchni roboczych była prowadzona prawidłowo. W skontrolowanych salonach kosmetycznych

i zakładzie tatuażu stosowano procedury zabezpieczające przed zakażeniem przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Bezpieczeństwo zdrowotne w trakcie korzystania z usług było zapewnione na dobrym poziomie. Sterylizacja narzędzi i przyborów była prowadzona prawidłowo, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W zakładach odnowy biologicznej przeprowadzone 2 kontrole wykazały, że nie są przestrzegane przepisy prawne w solariach. Nie były zamieszczone informacje o zakazie udostępniania solariów osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, stosowane natomiast były reklamy i promocja usług solarium. W sprawie usunięcia uchybień prowadzono postępowanie administracyjne. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

Sezonowy obiekt rekreacji wodnej. Kryta pływalnia.

Sezonowy obiekt wyposażony w niecki basenowe przy ul. Janusza Kusocińskiego 2 w Kłodzku był utrzymany w dobrym stanie sanitarno-technicznym, co potwierdziły przeprowadzone dwie kontrole sanitarne. Niecki basenowe, sanitariaty i otoczenie niecek były utrzymane w prawidłowym stanie porządkowym. W sezonie letnim 2019 roku pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie oznaczeń mikrobiologicznych. Woda odpowiadała stawianym jej wymaganiom.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w krytej pływalni przy ul. Jana Pawła II w Kłodzku stwierdzono spełnienie wymagań pod względem sanitarno-technicznym i higienicznym. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 4 próbki wody w kierunku badań mikrobiologicznych, w tym na obecność bakterii *Legionella* i 4 próbki do badań fizyko-chemicznych. Jednostkowo były stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 36⁰C i *Pseudomonas aeruginosa*. W zakresie parametrów fizyko-chemicznych stwierdzano przekroczenie parametrów chloroformu i azotanów. W wyniku podjętych działań, między innymi wzmożonej dezynfekcji, badane próbki wody odpowiadały wymaganiom. Zarządca Krytej Pływalni realizował, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalni, kontrolę wewnętrzną wraz z zatwierdzonym przez PPIS w Kłodzku harmonogramem. Zarządca każdorazowo informował i powiadamiał o przekroczeniach parametrów jakości wody w nieckach basenowych oraz podjętych działaniach naprawczych. Obiekt w nadzorowanym okresie był bezpieczny pod względem zdrowotnym dla osób korzystających.

Inne obiekty użyteczności publicznej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku nadzorował przestrzeganie przez zarządców obiektów użyteczności publicznej wymagań sanitarnych. Objęto nadzorem dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe, tereny rekreacyjne i kulturalno-rozrywkowe, obiekty sportowe, apteki, piaskownice, pralnie, zakład karny, zakłady pogrzebowe, parkingi oraz stacje paliw. Przeprowadzono 38 kontroli sanitarnych w obiektach. W trzech z nich stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wystawiono decyzje nakazowe. Kontrole sprawdzające w dwóch obiektach (w aptece i w hali sportowej) wykazały wykonanie obowiązków. W pozostałych obiektach kontrole nie wykazały nieprawidłowości sanitarno-technicznych.

Wnioski od mieszkańców.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku wpłynęło 15 wniosków dotyczących najczęściej nieprawidłowego stanu sanitarno - higienicznego części wspólnych w budynkach mieszkalnych, nieprawidłowej lokalizacji urządzeń służących do gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, złego stanu sanitarnego w lokalach mieszkalnych i trzymanie w nich psów. W wyniku podejmowanych czynności kontrolnych i wyjaśniających zarzuty potwierdzono w dwóch przypadkach. Podczas dokonywanych czynności kontrolnych przy ul. Grottgera 8 w Kłodzku stwierdzono nieprawidłowości dotyczące złego stanu sanitarno-higienicznego nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne, wydano decyzję. Nieprawidłowości zostały usunięte w terminie.

Przeprowadzona na wniosek mieszkańców kontrola sanitarna przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku w rejonie Ogrodów Działkowych „Perła” przy ulicy dr Janusza Korczaka w Kłodzku wykazała gromadzenie różnych odpadów komunalnych i wielkogabarytowych. Nie stwierdzono gromadzenia odpadów niebezpiecznych. Nie wystąpiło bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku przekazał Burmistrzowi Miasta Kłodzka sprawę dotyczącą składowania odpadów na terenie zarządzanym przez Ogrody Działkowe „Perła” w Kłodzku do załatwienia zgodnie z kompetencją.

V. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Kłodzku na terenie Miasta Kłodzka w 2019r. obejmowali nadzorem:

- przedszkola – 9,
- szkoły podstawowe – 5,
- zespoły szkół – 2,
- świetlice – 3,
- licea ogólnokształcące – 1,
- szkoły policealne – 2,
- wyższe szkoły niepubliczne – 2,
- żłobki – 3,
- klubiki dziecięce – 1,
- pozaszkolne placówki specjalistyczne – 1,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze z pobytem całodobowym – 1,
- inne placówki rekreacyjne – 1.

Ilość kontroli w poszczególnych rodzajach obiektów:

- przedszkola – 11 kontroli,
- szkoły podstawowe – 12 kontroli,
- zespoły szkół – 4 kontrole,
- świetlice – 3 kontrole,
- licea ogólnokształcące – 1 kontrola,
- szkoły policealne – 3 kontrole,
- wyższe szkoły niepubliczne – 2 kontrole,
- żłobki – 4 kontrole,
- klubiki dziecięce – 1 kontrola,
- pozaszkolne placówki specjalistyczne – 1 kontrola,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze z pobytem całodobowym – 1 kontrola,
- inne placówki rekreacyjne – 1 kontrola.

Na terenie Gminy Miejskiej Kłodzko funkcjonują:

- 1 żłobek niepubliczny,

- 5 przedszkoli niepublicznych,
- 1 niepubliczny klubik dziecięcy oraz 2 zespoły szkół, prowadzone przez Kłodzkie Towarzystwo Oświatowe i spółkę Zespół Szkół Alternatywnych Kłodzko,
- 1 niepubliczne liceum ogólnokształcące,
- 2 niepubliczne wyższe szkoły (medyczna i zarządzania),
- 1 prywatna placówka rekreacyjna (Sala Zabaw JAŚ ul. Połabska),
- 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza z pobytem całodobowym.

Placówki te otrzymują subwencje, dotacje z Urzędu Miasta oraz Starostwa Powiatowego.

Stan techniczny placówek oświatowo – wychowawczych znajdujących się na terenie Miasta Kłodzka:

W Szkole Podstawowej Nr 3 w Kłodzku ul. Jana Pawła II 4 postępowanie administracyjne dotyczy:

- ogrodzenia terenu szkoły od strony śmietnika i basenu,
- wyposażenia pracowni komputerowych w odpowiednią liczbę stanowisk komputerowych dla każdego ucznia w grupach korzystających z obowiązkowych zajęć komputerowych (budynek „A”),
- wyposażenia pomieszczeń oddziałów przedszkolnych i pomieszczeń świetlic (o wysokości pomieszczeń do 2,5 m) w wentylację mechaniczną (budynek „B”),
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów w ciągach komunikacyjnych na I i II piętrze budynku oraz w ciągu komunikacyjnym –klatce schodowej prowadzącej z parteru na I piętro do sali korekcyjnej (budynek „A”),
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego paneli ściennych na I i II piętrze ciągu komunikacyjnego (budynek „A”).

W Szkole Podstawowej nr 6 ul. Bohaterów Getta 6 w Kłodzku postępowanie administracyjne dotyczy:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w pawilonie i świetlicy szkolnej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian w ciągach komunikacyjnych w budynku głównym i pawilonie, sali nr 3 świetlicy szkolnej, sanitariatach szkolnych, auli szkolnej i pomieszczeniu gospodarczym w budynku głównym,

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w budynku głównym.

Ponadto w trakcie trwania roku szkolnego doszło do uszkodzenia stropu w ciągu komunikacyjnym na I piętrze w budynku głównym Szkoły Podstawowej Nr 6. Po zdarzeniu podjęto działania mające na celu usunięcie powstałego zagrożenia. Dokonano ekspertyzy stanu technicznego stropu oraz usunięto ubytek tynku w suficie.

W Przedszkolu nr 4 ul. Bohaterów Getta 9 w Kłodzku prowadzone postępowanie dotyczy:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów w salach zabaw oddziału I, II, III, VII na parterze obiektu,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian i sufitu w pomieszczeniu intendenta na parterze obiektu,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian i sufitu w ciągu komunikacyjnym klatki schodowej biegnącej z parteru na I piętro obiektu,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian i sufitu w szatni oddziału I i II przy wejściu od ulicy Szkolnej na parter obiektu,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w salach zabaw oddziału V i VI na I piętrze,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w łazience dzieci na parterze budynku oraz oddziału IV i V na I piętrze,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w korytarzu na parterze obiektu przy wejściu od ul. Bohaterów Getta,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniu intendenta na parterze obiektu.

Stan techniczny i sanitarny pozostałych placówek nie budził zastrzeżeń.

Wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze są podłączone do kanalizacji miejskiej oraz we wszystkich placówkach zapewniona jest instalacja zimnej i ciepłej wody użytkowej.

Nie stwierdzono placówek funkcjonujących w budynkach o złym stanie sanitarno-higienicznym.

We wszystkich placówkach dzieci i młodzież mają możliwość pozostawienia podręczników w indywidualnych metalowych szafkach ustawionych w klasach lub ciągach komunikacyjnych lub w salach zajęć w wydzielonych szafkach, szufladach i pojemnikach.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Brak infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stwierdzono w 4 szkołach:

- Zespół Szkół Alternatywnych w Kłodzku,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące „Medical” w Kłodzku,
- Prywatne Medyczne Studium Zawodowe w Kłodzku,
- Policealna Szkoła Kosmetyki i Rozwoju "Gamma" w Kłodzku.

Szkoły korzystają z boisk sportowych znajdujących się na stadionie OSIR w Kłodzku lub sal gimnastycznych, siłowni innych szkół czy z basenu.

Ergonomia w placówkach nauczania i wychowania.

Wszystkie placówki posiadają sprzęt meblowy oznakowany, zestawiony prawidłowo, dostosowany do wzrostu dzieci. Nowo zakupiony sprzęt posiada certyfikaty. W 7 placówkach dokonano oceny dostosowania mebli do zasad ergonomii. Oceną objęto 281 dzieci z 17 oddziałów przedszkoli.

Rozkłady zajęć lekcyjnych.

W wyniku oceny rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzonej w placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Substancje i preparaty chemiczne w szkołach.

Niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Kłodzku ul Zawiszy Czarnego 3,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Kłodzku ul. Zamiejska 24,
- Szkoła Podstawowa nr 7 w Kłodzku ul. Henryka Sienkiewicza 61,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące "MEDICAL",
- Wyższa Szkoła Medyczna w Kłodzku ul. Stefana Okrzei 8.

Nadzorem objęto bezpieczeństwo użytkowania i przechowywania substancji chemicznych. Stwierdzono aktualne spisy znajdujących się na stanie substancji chemicznych i ich mieszanin oraz posiadanie aktualnych kart charakterystyki. Substancje były przechowywane prawidłowo, zgodnie z przepisami i zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyki,

oznakowane w sposób widoczny, umożliwiający ich identyfikację oraz informujące o ich niebezpieczeństwie lub szkodliwości dla zdrowia. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego.

Na terenie Kłodzka znajdują się 3 świetlice socjoterapeutyczne. W świetlicy socjoterapeutycznej przy Szkole Podstawowej Nr 6 trwa postępowanie administracyjne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno- technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniu terapeutyczno- wychowawczym.

Stan sanitarny placówek nie budzi zastrzeżeń.

Ponadto w 2019 skontrolowano:

- Prywatne Medyczne Studium Zawodowe w Kłodzku ul. Stefana Okrzei 8,
- Policealną Szkołę Kosmetyki i Rozwoju Gamma w Kłodzku ul. Rodzinna 83,
- Niepubliczną Placówkę Kształcenia Ustawicznego –Art. Permanent Makeup Paulina Eliaz w Kłodzku ul. Wandy 1a,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące "MEDICAL" w Kłodzku ul. Warty,
- Niepubliczną Placówkę Kształcenia Ustawicznego – Prywatna Szkoła Jazdy Wiesław Woś – Ośrodek Szkolenia w Kłodzku ul. Stefana Okrzei 8/3,
- Salę Zabaw JAŚ w Kłodzku ul. Połabska 1,
- Państwową Szkołę Muzyczną I Stopnia w Kłodzku ul. Tadeusza Kościuszki 8,
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Typu Socjalizacyjnego w Kłodzku ul. Wandy 6.

Stan techniczny i sanitarno – porządkowy placówek nie budził zastrzeżeń.

W 2019 r. na terenie Miasta powstały nowe placówki:

- Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek N.M.P. w Kłodzku ul. Wandy 6,
- Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego –Art. Permanent Makeup Paulina Eliaz w Kłodzku ul. Wandy 1a,
- Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego – Prywatna Szkoła Jazdy Wiesław Woś – Ośrodek Szkolenia w Kłodzku ul. Stefana Okrzei 8/3,

Zlikwidowano natomiast Świetlicę Socjoterapeutyczną przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kłodzku na ulicy Zawiszy Czarnego 3-5.

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku obejmował również nadzorem sezonowe turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. Zgodnie z elektroniczną bazą wypoczynku, na terenie Miasta Kłodzka zarejestrowano łączne 6 turnusów wypoczynku letniego i zimowego w 2 obiektach. Skontrolowano łącznie 2 turnusy wypoczynku zimowego i letniego. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych turnusów wypoczynku nie budził zastrzeżeń.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Pion Higieny Pracy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku ukierunkowany jest na zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych, celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy. W związku z powyższym prowadzony jest bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny pracy i warunków środowiska pracy w zakładach działających na terenie Powiatu Kłodzkiego.

W 2019 roku główne zadanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego obejmowały:

- prowadzenie kontroli warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych,
- kontrolowanie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

W Kłodzku nie przeprowadzono kontroli związanych z powyższymi zadaniami w związku z brakiem zakładów stosujących cytostatyki oraz braku zgłoszeń prac związanych z usuwaniem azbestu na terenie miasta.

Na terenie Kłodzka znajdują się zakłady zajmujące się głównie: produkcją urządzeń elektrycznych, produkcją mebli, produkcją wyrobów z gumy i tworzyw, produkcją metalowych wyrobów gotowych, dlatego też dominującymi czynnikami szkodliwymi występującymi w środowisku pracy są hałas i pyły.

Nadzorem w zakresie higieny pracy na terenie Miasta Kłodzka objęto 42 zakłady, zatrudniających 2344 pracowników, w których przeprowadzono 12 kontroli. W skontrolowanych zakładach zatrudnionych jest 910 osób, w tym praca w przekroczeniu normatyw higienicznych występuje na 4 stanowiskach w przypadku pyłów (dot. pyłów mąki oraz drewna) oraz na 9 stanowiskach w przypadku hałasu. Przekroczenia stwierdzono w 3 skontrolowanych zakładach. W 2019 roku wydano 13 decyzji podstawowych, zmieniających i umarzających dla zakładów znajdujących się na terenie miasta Kłodzko, decyzje te dotyczyły 7 zakładów.

Najczęstsze nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone podczas kontroli dotyczyły:

- braku badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy,
- przekroczenia normatyw higienicznych najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłów,
- nieuzupełnionych rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Uchybienia sanitarno-higieniczne określały:

- brak lub zniszczone szafki indywidualne,
- brak siedzisk w szatniach,
- zniszczone posadzki i ściany,
- brak miejsca do spożywania posiłków.

W 2019 roku prowadzono 104 postępowania w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, wydano 65 decyzji pozytywnych o przyznaniu choroby zawodowej oraz 10 decyzji negatywnych o nieprzyznanej chorobie zawodowej. W 2019 roku znacznie wzrosła liczba postępowań oraz przyznanych chorób zawodowych, co związane jest ze stwierdzaniem

choroby zawodowej – pylicy azbestowej u pracowników zlikwidowanej kopalni KWK „Nowa Ruda” w Nowej Rudzie. Żadna z przyznanych chorób zawodowych nie dotyczyła pracownika zakładu pracy znajdującego się na terenie Kłodzka.

W 2019 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku nie zostały przekazane koperty bezpieczne zawierające tzw. środki zastępcze oraz nie zostały przeprowadzone kontrole w tym zakresie. Związane jest to ze zmianą załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych, wg którego począwszy od dnia 21 sierpnia 2018 roku część popularnych środków zastępczych zostało przez ustawodawcę zakwalifikowanych jako substancje psychotropowe itp.

VII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Kłodzku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego nie wydawał opinii w sprawach dotyczących warunków realizacji przedsięwzięcia na terenie Miasta Kłodzka.

W 2019 r. Burmistrz Miasta Kłodzka wystąpił do PPIS w Kłodzku o uzgodnienie w sprawie określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla następujących przedsięwzięć:

- punkt zbierania odpadów, w tym złomu i surowców wtórnych w Kłodzku, ul. Wielisławska 1,
- budowa obiektu handlowo- usługowego w Kłodzku przy ul. Dusznickiej/Letniej na działkach nr 2/90 i 2/91,
- rozbudowa istniejącej stacji paliw o zbiornik paliwowy, zbiornik gazu LPG i towarzyszącą instalację technologiczną, przy ul. Objazdowej 26B w Kłodzku.

W przypadku przedsięwzięcia polegającego na „Budowie obiektu handlowo- usługowego w Kłodzku przy ul. Dusznickiej/Letniej na działkach nr 2/90 i 2/91” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku wydał opinię o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W pozostałych przypadkach Państwowy

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku po analizie zgromadzonych materiałów skorzystał z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - brak zastrzeżeń.

PPIS w Kłodzku na wniosek Burmistrza Miasta Kłodzka uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń:

- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego między obwodnicą Miasta Kłodzka, ulicami Dusznicką, Letnią i terenami rolniczymi,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między ulicami Piłsudskiego, Zajęczą, Objazdową i Dusznicką w Kłodzku,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego między granicami miasta, ul. J. Piłsudskiego, rzeką Nysą Kłodzką, ul. Podgrodzie i ul. Warty w Kłodzku,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego między granicami miasta, ul. Mariańską, ul. Śląską, ul. Podgrodzie i ul. Warty w Kłodzku.

PPIS w Kłodzku również na wniosek Burmistrza Miasta Kłodzka zaopiniował projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego między obwodnicą Miasta Kłodzka, ul. Dusznicką, Letnią i terenami rolniczymi.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2019 roku działalność Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikała z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia, Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz obecnej sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb środowiska lokalnego.

Szczegółowe działania podejmowane w ramach interwencji programowych i nieprogramowych w 2019 roku ilustruje poniższa tabela:

1. <i>„Czyste Powietrze Wokół Nas”</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Programu stanowi pierwsze, bardzo ważne ogniwo edukacji antytytoniowej dzieci. Umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.	Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.	Dzieci w wieku 5-6 lat	278	134
2. <i>„Nie pal przy mnie, proszę”</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program stanowi drugie ogniwo profilaktyki antytytoniowej. Kształtuje u dzieci postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.	Uwrażliwia dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.	Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej	29	65
3. <i>„Znajdź Właściwe Rozwiązanie”</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program kształtuje u uczniów zachowania asertywne, uczy rozpoznawania swoich zachowań, uświadamia mechanizmy nacisku grupowego oraz kształtuje poczucie własnej wartości.	Zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości palenia tytoniu, kształtowanie umiejętności dbania o własne zdrowie i zdrowie bliskich.	Uczniowie klas IV-VIII szkoły podstawowej	116	253
4. <i>„Bieg po zdrowie”</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program zapobiega inicjacji tytoniowej wśród dzieci	Zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów	Uczniowie klas IV szkół	269	118

	i młodzieży, pokazuje atrakcyjność życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.	na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów	podstawowych		
5.	Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę”				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program rozwija zainteresowania uczniów. Promuje aktywność fizyczną, uczy zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru.	Pogłębienie wiedzy o znaczeniu zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka.	Uczniowie klas I-VIII szkół podstawowych, III klas gimnazjum i rodzice	761	580
6.	„ARS, czyli jak dbać miłość”				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program kształtuje prozdrowotne postawy i zachowania młodych ludzi. Ogranicza podejmowanie przez nich ryzykownych zachowań, co w konsekwencji wpływa korzystnie na zdrowie i jakość życia przyszłych rodziców i ich potomstwa.	Ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodząca w dorosłe życie.	Uczniowie klas I-III szkół średnich	206	125
7.	„Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie”				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program uczy dzieci oraz ich opiekunów jak rozpoznać astmę i jak z nią żyć.	Uświadomienie rodzicom i opiekunom dzieci znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz stworzenie	Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej	154	145

		dzieciom zagrożonym chorobą możliwości optymalnej jakości życia.			
8.	<i>Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program edukacyjny w zakresie higieny jamy ustnej	Zapobieganie próchnicy i chorobom przyzębia poprzez promowanie podstawowych zasad higieny jamy ustnej.	Uczniowie klas I-VI szkół podstawowych	1289	1383
9.	<i>„Wybierz Życie - Pierwszy Krok”</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Program opiera się na kształtowaniu właściwych postaw i zachowań. Pozwala młodzieży skutecznie radzić sobie z problemami życiowymi. Wyposaża ich w wiedzę i umiejętności wpływające na jakość życia i dobre funkcjonowanie w sferze fizycznej, psychicznej oraz społecznej.	Zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.	Uczniowie klas I-II szkoły średniej	320	229
10.	<i>Światowy Dzień bez Tytoniu</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Zwrócenie uwagi na szkodliwość palenia tytoniu	„Tytoń a zdrowe płuca”	Dzieci w wieku 5-7 lat, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich, rodzice, nauczyciele, pracownicy szkół, pacjenci, pracownicy i petenci PSSE	1375	2507

11.	<i>Światowy Dzień Rzucania Palenia</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Promocja zdrowego stylu życia wolnego od dymu tytoniowego	Zwiększenie świadomości nt. skutków zdrowotnych związanych z paleniem tytoniu oraz zachęcenie palaczy do zerwania z nałogiem	Uczniowie szkół podstawowych, szkół średnich, pracownicy szkół, nauczyciele, pacjenci, osadzeni, pracownicy i petenci PSSE	991	1535
12.	<i>Światowy Dzień Zdrowia</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Zwrócenie uwagi na najważniejsze problemy zdrowotne społeczeństwa	„Uniwersalne ubezpieczenie zdrowotne”	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, szkół średnich, pracownicy i petenci PSSE	1716	1046
13.	<i>Światowy Dzień Seniora</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Promowanie zdrowego stylu życia wśród osób starszych	Poprawa jakości życia osób starszych	Uczniowie szkół podstawowych, Seniorzy, pracownicy i petenci PSSE w Kłodzku	307	490
14.	<i>Miesiąc profilaktyki raka piersi</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Zachęcanie kobiet do badań profilaktycznych tj. samobadania piersi, badań lekarskich, badań mammograficznych	Zwiększenie poziomu wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka piersi.	Uczniowie szkół podstawowych, szkół średnich, pacjenci,	3535	2214

			personel, pracownicy i petenci PSSE		
15.	<i>Światowy Dzień AIDS</i>				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2018	2019
	Uwrażliwienie na problem HIV/AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą AIDS	Ograniczenie liczby zakażeń HIV poprzez zwiększenie świadomości dotyczącej konsekwencji podejmowania ryzykownych zachowań	Uczniowie szkół podstawowych, szkół średnich, pacjenci, pracownicy i petenci PSSE	1058	1104

Podsumowanie

W ramach prowadzonej działalności oświatowo-zdrowotnej kontynuowana jest współpraca z placówkami oświatowym-wychowawczymi, Starostwem Powiatowym, Zakładem Opieki Zdrowotnej w Kłodzku, Zakładem Karnym w Kłodzku oraz lokalną prasą.

IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych.

Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech pracowniach Oddziału Laboratoryjnego: laboratorium Badań Wody, laboratorium Badań Bakteriologicznych materiału pobranego od ludzi i laboratorium Pożywek.

Od roku 2006 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA AB 681 na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę

do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym.

Corocznie podczas oceny zewnętrznej auditorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2019 roku wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 07.12.2017(Dz. U. 2017 poz.2294). Oznaczone były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, *Clostridium perfringens*, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotany, azotyny, żelazo, mangan, glin, chlorki, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, zapach, fluorki, siarczany, bor.

W wodach z pływalni badano liczbę bakterii *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów, utlenialność, azotany i mętność oraz liczbę bakterii z rodzaju *Legionella* w prysznicach basenowych.

W pracowni Bakteriologii Lekarskiej wykonywano badania bakteriologiczne kału w kierunku zakażeń jelitowych– głównie wykrywanie pałeczek *Salmonella* i *Shigella* oraz przeprowadzano również badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Sytuacja epidemiologiczna w Kłodzku nie zmieniła się znacząco w porównaniu do lat ubiegłych. Nadal rejestrujemy poważną liczbę osób uparczywie uchylających się od szczepień.

Stan sanitarny i techniczny podmiotów leczniczych w 2019 oceniono jako dobry.

Wzmoczony nadzór nad warunkami obrotu środkami spożywczymi, ilość przeprowadzonych kontroli, wystawionych decyzji i nałożonych mandatów karnych przyczynia się do znacznej poprawy warunków sprzedaży oraz obsługi klientów.

W 2019 roku nadzór sanitarny nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę do spożycia przez ludzi wykazał, iż dostarczano konsumentom wodę dobrej jakości.

Stan sanitarny w obiektach użyteczności publicznej oceniono jako prawidłowy. Kontrole nie wykazały istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

Kontrole warunków utrzymania higieny osobistej w szkołach i placówkach wykazały dobry stan sanitarny i techniczny sanitariatów, które są wyposażone w ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz w środki do higieny osobistej.

Dzieci i młodzież mają możliwość pozostawienia podręczników w salach zajęć – wydzielonych szafkach, szufladach, pojemnikach lub w indywidualnych metalowych szafkach w klasach czy ciągach komunikacyjnych, co skutkuje zmniejszeniem wagi tornistrów uczniów.

W placówkach oświatowo-wychowawczych systematycznie prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno-technicznego tych placówek. Niemniej jednak, z uwagi na ograniczone środki finansowe są one niedostateczne w stosunku do potrzeb. W remontowanych placówkach znacznie poprawia się funkcjonalność pomieszczeń i estetyka obiektów, co w bezpośredni sposób przekłada się na poprawę warunków pobytu i nauki uczniów w tych placówkach.

W zakresie działalności laboratoryjnej, wykonywane badania próbek wody oraz próbek materiału ludzkiego i diagnostyka uzyskanych wyników zapewnia stałe monitorowanie bezpieczeństwa miasta.